

Väljaandja:
Akti liik:
Teksti liik:
Redaktsiooni jõustumise kp:
Redaktsiooni kehtivuse lõpp:
Avaldamismärge:

Kliimaminister
määrus
algtekst-terviktekst
09.02.2024
Hetkel kehtiv
RT I, 06.02.2024, 21

Looma tekitatud kahju hindamise meetodika, kahju hüvitamise täpsustatud ulatus ja hüvitamise kord ning kahjustuste ennetamise abinõudele tehtud kulutuste hüvitamise täpsustatud ulatus ja kord

Vastu võetud 02.02.2024 nr 5

Määrus kehtestatakse [looduskaitseaduse](#) § 61 lõike 2 alusel ning kooskõlas komisjoni määrusega (EL) nr 1408/2013, milles käsitletakse Euroopa Liidu toimimise lepingu artiklite 107 ja 108 kohaldamist vähese tähtsusega abi suhtes põllumajandussektoris (ELT L 352, 24.12.2013, lk 9–17), ja komisjoni määrusega (EL) nr 717/2014, milles käsitletakse Euroopa Liidu toimimise lepingu artiklite 107 ja 108 kohaldamist vähese tähtsusega abi suhtes kalandus- ja vesiviljelussektoris (ELT L 190, 28.06.2014, lk 45–54).

1. peatükk Üldsätted

§ 1. Määruse reguleerimisala

(1) Määrusega kehtestatakse hallhülge, viigerhülge, pruunkaru, hundi, ilvese, euroopa naaritsa, merikotka, kalakotka ning rändel olevate sookurgede, luikede, hanede ja laglede tekitatud kahjustustest (edaspidi *kahjustus*) teatamise, kahjustuste hindamise ning kahju hüvitamise kord ja täpsustatud ulatus ning kahjustuste ennetamise abinõudele tehtud kulutuste hüvitamise kord ja täpsustatud ulatus.

(2) Käesoleva määruse alusel kahju hüvitamist menetleb Keskkonnaamet (edaspidi *amet*).

§ 2. Vähese tähtsusega abi

(1) Määruse alusel põllumajandustoodete esmatootjatele antav toetus on vähese tähtsusega abi samas tähenduses, mis komisjoni määruses (EL) nr 1408/2013, milles käsitletakse Euroopa Liidu toimimise lepingu artiklite 107 ja 108 kohaldamist vähese tähtsusega abi suhtes põllumajandussektoris (ELT L 352, 24.12.2013, lk 9–17). Põllumajandustoodete esmatootjale vähese tähtsusega abi antakse kooskõlas maaelu ja põllumajandusturu korraldamise seaduse §-des 20 ja 46 sätestatuga.

(2) Põllumajandustoodete esmatootjale ühe taotleja kohta viimase kolme aasta (jooksva majandusaasta ja kahe eelneva majandusaasta) jooksul antud vähese tähtsusega abi ei tohi koos taotletava toetusega ületada vähese tähtsusega abi ülemmäära 25 000 eurot.

(3) Määruse alusel kalandussektoris antav toetus on vähese tähtsusega abi samas tähenduses, mis komisjoni määruses (EL) nr 717/2014, milles käsitletakse Euroopa Liidu toimimise lepingu artiklite 107 ja 108 kohaldamist vähese tähtsusega abi suhtes kalandus- ja vesiviljelussektoris (ELT L 190, 28.06.2014, lk 45–54).

(4) Kalandussektoris ühe taotleja kohta viimase kolme aasta (jooksva majandusaasta ja kahe eelneva majandusaasta) jooksul antud vähese tähtsusega abi ei tohi koos taotletava toetusega ületada vähese tähtsusega abi ülemmäära 30 000 eurot.

2. peatükk

Kahju hüvitamine

§ 3. Kahjustusest teavitamine

(1) Looma tekitatud kahjustuse eest hüvitise saamiseks, linnukahjude ennetamiseks meetmete rakendamiseks ja §-s 9 nimetatud kahjustuse ennetustööde osaliseks hüvitamiseks peab kahjusaaaja kahjustusest ning selle iseloomust pärast kahjustuse avastamist viivitamata teavitama ametit, kui:

- 1) põllumajandus- või lemmikloom on surmatud või vigastatud;
- 2) kahjustatud on mesitaru või silopakendit;
- 3) kahjustatud on lõks- või nakkepüünist (edaspidi *kalapüünis*);
- 4) on alust arvata, et kahju on tekitanud euroopa naarits;
- 5) rändel olevad haned, lagled, luiged ja sookured (edaspidi *rändlind*) on kahjustanud külvi, valminud vilja ning karja- ja heinamaad (edaspidi *põllumajanduskultuur*);
- 6) jooksval aastal on kalakasvatuses esimest korda tuvastatud meri- või kalakotka (edaspidi *kotkas*) toitumine.

(2) Kahjustuse hindamiseks tuleb sündmuskoht hoida võimalikult puutumatuna ning kahjustatud objekte ei tohi sündmuspaigalt liigutada, välja arvatud juhtudel, kui:

- 1) tegemist on kalapüümisega;
- 2) põllumajandus- või lemmiklooma on vaja ravida või loom hukata;
- 3) toiming on vajalik mesilaspere hukkumise vältimiseks;
- 4) toiming on vajalik loomsete jäätmete käitlemise otstarbekaks korraldamiseks, kui kahju hindaja on selleks nõusoleku andnud.

(3) Rändlindude poolt põllumajanduskultuuri kahjustamise korral tuleb kahjuteates esitada kultuuri tüüp, põllumassiivi number, kahjustatud ala pindala ja kahju tekitanud linnu liik.

§ 4. Kahjustuse hindaja

(1) Kahjustust hindab või hindamist korraldab amet. Kahjustus hinnatakse põllumajandus- või lemmiklooma hukkumise või vigastamise korral kolme päeva, kahjustatud mesitaru või silopakendi korral viie päeva ja teistel juhtudel vajaduse korral kümne päeva jooksul asjakohase teate saamisest arvates.

(2) Kahjustuse hindaja esitab hindamisakti koopia kahjusaaajale kümne päeva jooksul hindamise päevast arvates, välja arvatud kalakasvatusele kotka tekitatud kahjustuse korral.

(3) Kalakasvatuses toituva kotka kohta laekunud teabe edastab amet kotkaste seire teostajale.

§ 5. Kahjustuse hindamisakti kantavad andmed

Kahjustuse hindamisakti kantakse:

- 1) kahjustatud objekti omaniku nimi ja kontaktandmed;
- 2) kahjustuskoha aadress ja keskpunkti geograafilised koordinaadid;
- 3) kahjustuse tekkimise arvatav aeg, kahjustusest teatamise ja kahjustuse hindamise aeg, kahjustatud looma liik, kahjustatud loomade arv, vanus, sugu, vigastuste kirjeldus ning oletatav surma põhjus;
- 4) mesitaru, kalapüümise ja silopakendi kahjustamise korral objekti nimetus ja kahjustuse maht;
- 5) kahjustuse ennetamiseks kasutusele võetud abinõude kirjeldus;
- 6) sündmuskohalt kogutud tõendusmaterjal;
- 7) kahjustuse tekitanud looma liik (kahtluse korral tõenäoline liik);
- 8) muud asjakohased andmed, nagu kahjustuskoha või kahjustatud objekti täpsem kirjeldus, jahipiirkonna nimi;
- 9) hindaja nimi ja allkiri.

§ 6. Kahju hüvitamise taotlemine

(1) Kahjusaaaja esitab kahju hüvitamise kirjaliku taotluse ametile kahju tekkimisele järgneva aasta 15. jaanuariks. Pärast seda tähtaega esitatud taotlused jäetakse läbi vaatamata.

(2) Kahju hüvitamise taotluses märgitakse:

- 1) kahjusaaaja nimi, isikukood või registreerimisnumber, kontaktandmed ja arvelduskonto number;
- 2) kahju tekitanud looma liik (kahtluse korral tõenäoline liik);
- 3) kahju tekkimise aeg või ajavahemik;
- 4) kahjustuse hindamisakti kuupäev ja akti koostaja nimi;
- 5) kahjustuskoha aadress, katastritunnus või geograafilised koordinaadid või asukoha kirjeldus maamärkide järgi;
- 6) kahjustatud objekti nimetus, kogus, kahjustuse ulatus või pindala, looma kahjustamise korral lisaks ka looma liik, vanus, sugu;
- 7) hülge tekitatud kahjustuse korral rannapüügipäeviku lehe koopia;
- 8) kahjustatud objekti maksumuse põhjendatud kalkulatsioon, võimaluse korral lisada kahjustatud objekti soetamise, taastamise, ravi, utiliseerimise või kahjustuse maksumust tõendava dokumendi koopia;
- 9) kahju ärahoidmiseks rakendatud abinõude kirjeldus;
- 10) kahju hüvitamise taotleja allkiri.

§ 7. Kahju hüvitamise menetlus

(1) Taotluse ja kahju hindamisakti alusel teeb ameti peadirektori moodustatud loomakahjude komisjon (edaspidi *komisjon*) § 6 lõikes 1 märgitud ajast arvates kolme kuu jooksul, arvestades käesolevas määruses sätestatud, otsuse kahju hüvitamise või hüvitamata jätmise kohta. Otsuses kahju hüvitamise kohta mägitakse muuhulgas asjaolu, et toetus on vähese tähtsusega abi komisjoni määruste (EL) nr 1408/2013 ja (EL) nr 717/2014 tähenduses. Otsusest teavitatakse taotlejat kümne päeva jooksul otsuse tegemisest arvates.

(2) Kalakasvatusele kotka põhjustatud võimalikku kahju hinnatakse kaudselt kalakasvatuse lähikonnas pesitsevate kotkaste pesitsusedukuse põhjal ning otsus kahju hüvitamise või hüvitamata jätmise kohta tehakse § 6 lõikes 1 märgitud ajast arvates kolme kuu jooksul.

(3) Hülge tekitatud kahju hüvitatakse juhul, kui kahju on tekitatud kahju kandnud isikule tema kalapüügiloale märgitud kalapüünisele ja kahju on kantud püügipäevikusse.

(4) Hüvitis kantakse taotleja arvelduskontole ühe kuu jooksul kahju hüvitamise otsuse tegemisest arvates.

§ 8. Kahju hüvitamise täpsustatud ulatus

(1) Kahju hüvitamise maksimummäärad (nakkepüünise, mesitaru, silopakendi, heina, vilja, põllumajanduslooma või lemmiklooma hind) kalendriaasta kohta määrab komisjon aasta alguses oma otsusega, lähtudes ekspertide hinnangust ja turuhinnast. Omavastutuse osa määramisel arvestatakse vara kaitseks kasutatud kahjustuse vältimise abinõude efektiivsust käesoleva määruse § 9 kohaselt.

(2) Hüljeste tekitatud kahju hüvitatakse kuni 320 euro ulatuses kalapüügiloale märgitud püügivahendi kohta aastas.

(3) Kui hüljes on lõhkunud lõkspüünise, hüvitatakse püünise taastamiskulud kulukalkulatsiooni alusel kuni 30% ulatuses kahju tekkimise aastal kehtivast uue samaväärse püünise hinna maksimummäärast.

(4) Kui hüljes on lõhkunud nakkepüünise, hüvitatakse püünise taastamiskulud kuni 70% ulatuses kahju tekkimise aastal kehtestatud samaväärse püünise hinna maksimummäärast.

(5) Suurkiskja tekitatud kahju hüvitatakse kuni 100% ulatuses, olles kahjusummast enne lahutanud omaniku omavastutuse osa 10–50% kogu kahju suurusest.

- 1) kalendriaasta jooksul esimest korda toimunud suurkiskja kahjustuse korral loetakse tekkinud kahjustus ettenägemata sündmuseks ning hüvitamisel rakendatakse omavastutust määraga 10%;
- 2) kalendriaasta jooksul samal kahjusaajal nädalast suurema vahega teist korda toimunud suurkiskja kahjustuse korral rakendatakse hüvitamisel omavastutust määraga 30%;
- 3) kalendriaasta jooksul samal kahjusaajal nädalast suurema vahega kolmandat korda toimunud suurkiskja kahjustuse korral rakendatakse hüvitamisel omavastutust määraga 50%;
- 4) neljanda ja iga järgneva kahjustusjuhtumi korral samal kahjusaajal kalendriaastas loetakse nõuetekohased ennetusmeetmed mitterakendatuks ning tekkinud kahju ei hüvitata.

(6) Kahjusaajale hüvitatakse kahjustatud objekti otsene maksumus ja dokumentaalselt tõestatud ravile ning utiliseerimisele tehtud kulutused. Kaudseid kulusid, nagu hukkunud looma saamata järglased või täitmata lepingulised kohustused, ei hüvitata.

(7) Euroopa naaritsa tekitatud kahju hüvitatakse 100% ulatuses.

(8) Iga kalakasvatusele lähemal kui 15 km raadiuses edukalt pesitseva kalakotka paari kohta maksatakse ühele kalakasvatusele hüvitist kuni 1000 eurot aastas.

(9) Iga kalakasvatusele lähemal kui 5 km raadiuses edukalt pesitseva merikotka paari kohta makstakse ühele kalakasvatusele hüvitist kuni 500 eurot aastas.

(10) Kahjustuste ennetamiseks tehtud kulutuste ja kahjude hüvitamisel lähtutakse selleks riigi eelarves eraldatud summast. Jooksva aasta eelarve summa jaotatakse ennetustööde kulutuste ja kahjude hüvitamisel järgmise eelisjärjestuse alusel: ennetustööd 30%, kiskjakahjud 55%, kotka- ja hülgekahjud 15%.

§ 9. Vara kaitse looma eest

(1) Hüvitise määramisel võetakse arvesse, kas taotluse esitaja on oma vara kaitseks kahju tekitavaid loomi peletanud või nende juurdepääsu takistanud ning kas eeldatava kahjustuse vastu kasutatud meetodid või vahendid on olnud sobivad ja nende kasutamisel on looma vigastamist välditud.

(2) Kiskjakahjude ennetusmeetmete kriteeriumide täitmine on tingimuseks kahjustuse vältimiseks tehtud kulutuste hüvitamisel kuni 50% ulatuses. Kiskjakahjude piisavaks, toimivaks ja kulutõhusaks ennetamiseks on üks järgmistest meetmetest:

- 1) karjamaad ümbritseb 5-liiniline elektrikarjus (kõrgus vähemalt 1,1 m) ja samas vähemalt üks töötav karjavalvekoer;
- 2) karjamaad ümbritseb 5-liiniline elektrikarjus (kõrgus vähemalt 1,1 m);
- 3) karjamaad ümbritseb maapinnani ulatuv võrkaed (kõrgus vähemalt 1,1 m), millest väljaspool vähemalt 2 elektrikarjuse liini (kõrgus vähemalt 0,2 ja 1,1 m);
- 4) karjamaad ümbritseb elektrikarjuse võrk (kõrgus vähemalt 1 m);
- 5) mesilagrupp on ümbritsetud 4-5-liinilise elektrikarjusega (kõrgus vähemalt 1 m);
- 6) mesilagrupp on ümbritsetud elektrikarjuse võrguga (kõrgus vähemalt 1 m);
- 7) töötav karjavalvekoer;
- 8) silopakendid on ümbritsetud 4-5-liinilise elektrikarjusega (kõrgus vähemalt 1 m) või elektrikarjuse võrguga (kõrgus vähemalt 1 m).

(3) Kalakasvatusele kotka tekitatud kahju hüvitamisel võetakse arvesse kalatiikidel kahjude ennetamiseks tehtud tööd.

(4) Hüvitist ei maksta, kui taotleja ei ole kahjude kordumisel rakendanud vara kaitseks kaitseabinõusid või on vara kaitseks looma surmanud või vigastanud ning talle on nimetatud teo eest kohaldatud väärteo- või kriminaalkaristust või ta ei ole täitnud selle määruse § 3 lõike 2 nõudeid.

3. peatükk

Kahjustuste ennetamine

§ 10. Kahjustuse ennetamiseks tehtud kulutuse hüvitamise täpsustatud ulatus

(1) Kahjustuse ennetamiseks rakendatud abinõudele tehtud kulutused hüvitatakse kuni 50% ulatuses, sealjuures ühele isikule makstav summa ei või ületada 9600 eurot ühe majandusaasta kohta.

(2) Hüvitamisele ei kuulu tööjõule tehtud kulutused ning ennetamise abinõudega kaudselt seotud kulud, nagu kütusekulu, sõidukite ja droonide soetamine ning kasutamine, jahimoona soetamine.

(3) Kahjustuse ennetamiseks rakendatud abinõudele tehtud kulutuste piirmäärad (kiskjakahju ennetusaia kilomeetri hind, karjavalvekoera hind) kalendriaasta kohta määrab loomakahjude komisjon oma otsusega, lähtudes ekspertide hinnangust ja turuhinnast.

§ 11. Kahjustuse ennetamiseks tehtud kulutuse hüvitamise taotlemine

(1) Kahjustuse ennetamiseks rakendatud abinõudele tehtud kulutuste hüvitamiseks esitatakse ametile kirjalik taotlus.

(2) Kahjustuse ennetusabinõudele tehtud kulutuste hüvitamise taotluses peab olema märgitud:

- 1) hüvitise taotleja nimi, isikukood või registreerimisnumber, aadress ja arvelduskonto number;
- 2) raamatupidamiskohuslase majandusaasta algus ja lõpp;
- 3) ennetusabinõule tehtud kulutuse põhjendus, ennetusabinõu kirjeldus ja tehtud kulutusi tõendavate dokumentide koopiad.

(3) Taotlus kahjustuse ennetusabinõule tehtud kulutuse hüvitamiseks rahuldatakse, kui rakendatud ennetusabinõu on efektiivne ning kahjustuse tekkimise tõenäosust arvestades proportsionaalne tehtud kulutusega.

§ 12. Kahjustuse ennetamiseks tehtud kulutuse hüvitamise menetlus

Taotluse alusel teeb amet kolme kuu jooksul alates § 6 lõikes 1 sätestatud kuupäevast, arvestades käesolevas määruses sätestatud, otsuse kahjustuse ennetusabinõule tehtud kulutuse hüvitamise või hüvitamata jätmise kohta. Otsuses kahjustuse ennetusabinõule tehtud kulutuse hüvitamise kohta märgitakse muuhulgas asjaolu, et toetus on vähese tähtsusega abi komisjoni määruste (EL) nr 1408/2013 ja (EL) nr 717/2014 tähenduses.

4. peatükk

Rakendussätted

§ 13. 2023. aastal tekitatud kahju hüvitamine

2023. aastal teavitatud looma tekitatud kahju hüvitatakse keskkonnaministri 10. septembri 2008. aasta määruse nr 40 „Looma tekitatud kahju hindamise meetodika, kahju hüvitamise täpsustatud ulatus ja hüvitamise kord ning kahjustuste vältimise abinõudele tehtud kulutuste hüvitamise täpsustatud ulatus ja kord” kohaselt.

§ 14. Kehtetuks tunnistamine

Keskkonnaministri 10. septembri 2008. aasta määrus nr 40 „Looma tekitatud kahju hindamise meetoodika, kahju hüvitamise täpsustatud ulatus ja hüvitamise kord ning kahjustuste vältimise abinõudele tehtud kulutuste hüvitamise täpsustatud ulatus ja kord” tunnistatakse kehtetuks.

Kristen Michal
Minister

Keit Kasemets
Kantsler